

saksnr.19/01489:Innspill til handlingsplan for grønne og innovative anskaffelser

Oslo, 30. april 2020

Restarters Norway takker for muligheten til å komme med innspill til ny handlingsplan for grønne offentlige anskaffelser. Vårt mål er et mer bærekraftig forbruk av elektronikk, og vi arrangerer blant annet Fiksefester for elektronikk. Vi jobber også for at det skal bli lettere og billigere å reparere, og at produktene vi kjøper varer lenger.

Nordmenn har verdens høyeste forbruk av elektronikk. Ved å gjøre offentlige anskaffelser mer bærekraftig, kan vi stimulere til bedre elektronikk, redusere forbruket og påvirke leverandørene og produsentene. Vi vil komme med følgende innspill til handlingsplanen:

1. Prioritere IKT og elektronikk i handlingsplanen

Statsforvaltningen kjøpte IKT-utstyr for hele 12 milliarder i 2018 og er en betydelig aktør i det norske markedet.¹ Stortingsmeldingen om avfallspolitikk og sirkulær økonomi (St. Meld 45) peker på elektronikk som et prioritert område for avfallsforebygging².

Som Norsk Industri også påpeker i sitt høringssvar, bør elektronikk/IKT være en prioritert sektor for grønne anskaffelser og bør omtales spesielt i handlingsplanen³.

2. Handle sirkulært og inkludere LCA-analyser

“Omstilling til sirkulær økonomi er vesentlig på veien til lavutslippssamfunnet.”

Klimakur 2030⁴

Elektronikk og IT-utstyr er en prioritert del av EUs nye handlingsplan for sirkulærøkonomi⁵. Viktigheten av å ta i bruk sirkulærøkonomiske virkemidler i en grønn omstilling er omtalt i en rekke nasjonale dokumenter, som for eksempel Meld.St.22 (2017-2018)⁶ og i Klimakur 2030⁷. Vi mener at offentlige anskaffelser er et naturlig sted å begynne for å få til en slik omstilling.

---

¹ Difi, Statistikk om innkjøp. <https://www.difi.no/rapporter-og-statistikk/nokkeltall-og-statistikk/innkjop#7233>, Hentet 22. april 2020.

² Klima- og miljødepartementet, 2017. *St. Meld 45 (2016-2017): Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi*.

³ Norsk Industri, 17.02.2020. Att: Digitaliseringsdirektoratet. *Innspill til handlingsplan for grønne og innovative anskaffelser* https://www.anskaffelser.no/sites/anskaffelser2/files/norsk_industri.pdf Hentet 2. mars 2020.

⁴ Klima- og Miljødirektoratet. *Klimakur 2030: Tiltak og virkemidler mot 2030*, M-1625. 2020, s.3.

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1625/m1625.pdf> Hentet 30. mars 2020

⁵ The European Commission, March 11, 2020. *A new Circular Economy Action Plan: For a cleaner and more competitive Europe*

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1583933814386&uri=COM:2020:08:FIN> Retrieved april 24, 2020

⁶ Klima- og Miljødepartementet. *Meld.St.22 (2017-2018) Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser* <https://www.regjeringen.no/contentassets/2d7006f67c374cbdab5d4d6ba7198ebd/no/pdfs/stm201820190022000dddpdfs.pdf>

⁷ Klima- og Miljødirektoratet. *Klimakur 2030: Tiltak og virkemidler mot 2030*, M-1625. 2020, s.3. <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1625/m1625.pdf>

Det er også gode muligheter for innsparing ved bruk av sirkulære løsninger. Over produktets levetid vil kostnadene samlet sett være lavere enn ved tradisjonelle leveranser⁸. Store deler av produktets materialer blir også gjenbrukt ved enden av produktets levetid, som reduserer kostnadene ytterligere⁹.

Handlingsplanen bør inneholde en målrettet strategi for redusert innkjøp av nye produkter. Innkjøpere bør prioritere produkter med lengre forventet levetid, mulighet for reparasjon og vurdere leasingavtaler ved behov.

Vi foreslår følgende tiltak hvor elektronikk er en naturlig del av disse:

- Vurdere støtteordninger for at sirkulære bedrifter kan konkurrere, i en periode.
- Krav om sirkulære og transparente verdikjeder bør inkluderes i anbudsrunden og sirkulære bedrifter prioriteres.
- Vurdere tilskudd til kommuner og offentlige virksomheter som vektlegger sirkulærøkonomi og som innfører klimabudsjett.
- Krav om LCA-analyser ved innkjøp.
- Innføring av klimaregnskap for innkjøp, inkludert indirekte utslipp i årsregnskaper.

3. Økt kompetanse hos innkjøpere

Etter vårt syn har Difi god kompetanse om grønne og innovative anskaffelser. Vi ser likevel at det er behov for tydeligere regelverk som legger klare føringer hos innkjøperne. I likhet med Norsk Industri mener vi det er behov for økt kompetanse, noe som også er påpekt i St- Meld 22 (2018-2019) om smartere innkjøp^{6,10}. Det finnes en rekke verktøy slik at innkjøpere kan ta gode, bærekraftige valg, som den europeiske veilederen for IKT-utstyr og i kriterieveiviseren til Difi^{11,12}. Det bør komme på plass flere ordninger som sørger for at de faktisk følges, og ikke bare er valgfrie veiledere.

Vi foreslår at handlingsplanen inkluderer en strategi for kompetanseheving hos innkjøpere, med spesielt fokus på sirkulærøkonomi og LCA-analyser. Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør hovedregelen økes fra 30 % vektning av miljø, til 50%.

4. Krav om å velge elektronikk med lang levetid

Offentlige oppdragsgivere bør få insentiver for å ha reparerbare produkter. Noen produkter lar seg av ulike årsaker, eksempelvis design, ikke reparere. I tilfeller hvor man vil bruke slike

---

⁸ Regnskap Norge, 29.11. 2019. Att: Klima- og miljøministeren og Difi. *Innspill til hva som skal til for å øke andelen grønne og innovative offentlige innkjøp*. https://www.anskaffelser.no/sites/anskaffelser2/files/regnskap_norge.pdf Hentet 2. mars 2020.

⁹ European Commission, 2016: *Buying green! A handbook on green public procurement, 3rd Edition*

<https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/Buying-Green-Handbook-3rd-Edition.pdf> Hentet 24. april 2020

¹⁰ Hovland, Lennart. 19. februar 2020. *Seks konkrete anskaffelses-tiltak til handlingsplanen for miljø og innovasjon* <https://www.anbud365.no/bransjer/bygg-og-anlegg/seks-konkrete-anskaffelses-tiltak-til-handlingsplanen-for-miljo-og-innovasjon/> Hentet 29. april 2020

¹¹ European Commission, 2012. *EU GPP Criteria for Office IT Equipment*,

https://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/office_it_equipment.pdf, Retrieved 30. april 2020

¹² Difi, udatert. *Kriterieveiviseren: Veiviser for bærekraftige offentlige anskaffelser*.

https://kriterieveiviseren.difi.no/nb/wizard?stage=group&group=73&group_depth=1 Hentet 30. april 2020.

produkter, bør det derfor stilles krav om leasingavtaler. Krav om transparente verdikjeder bør også inneholde garantier for at det ikke er avfallslekkasjer til andre land i verdikjeden.

Våre forslag til slike krav:

- Obligatoriske avtaler med leverandør om reparasjon og reservedeler.
- Leasingavtaler for nødvendige produkter som vanskelig lar seg reparere, som inkluderer krav om åpenhet om hva som skjer med produktet når det byttes
- Budsjett til å kjøpe inn reservedeler
- Inkludere reparasjonstjenester i priskonkurransen.

5. Tilrettelegge for at det offentlige kan kjøpe og selge brukt elektronikk med garanti og reservedeler.

Elektronikk er den hurtigst voksende avfallskategorien i verden. Digitale markedsplasser, som finn.no, har per i dag begrensede muligheter for offentlige innkjøp. Dette skyldes ofte mangel på garanti og autorisert kvittering fra næringsdrivende, noe som gjør dokumentasjon vanskelig. Handlingsplanen bør fremme tiltak for at det offentlige kan selge brukt utstyr, for eksempel etter modell fra universitetene¹³.

Våre forslag:

- Utarbeide muligheter for ombrukssentre og kjøp og salg mellom offentlige institusjoner.
- Vurdere salg og gjenvinningsavtaler for elektronikk etter modell fra universitetene.

Vennlig Hilsen

Anine Dedekam Moldskred
Prosjektleder
Restarters Norway
anine@restartersnorway.no
+47 90997613

Kaja Juul Skarbø
Daglig leder
Restarters Norway
kaja.skarbo@restartersnorway.no
+47 95233873

---

¹³ Hovland, Lennart. 4. mars 2020. *Universiteter gjør avtale om gjenbruk av brukt datautstyr*
<https://www.anbud365.no/bransjer/it-teknologi/universiteter-gjor-avtale-om-gjenbruk-av-brukt-datautstyr/>. Hentet 29. april 2020